

PART 12

SOLE OBLIGATION PRINCIPLE IN JOINT-STOCK COMPANIES

ANONİM ŞİRKETLERDE TEK BORÇ İLKESİ

--

M. SAİD HUYUT
ALİ FURKAN GÜZELDÜLGER

ABSTRACT

The sole obligation principle is deemed one of the most important elements of modern economic life and the key fact that makes joint-stock companies attractive to investors. This principle stipulates that shareholders of a joint-stock company are solely responsible to the company and their responsibility is limited to their subscribed shares and they are not liable for claims against the company. This article explores the scope of the principle of sole obligation in parallel with the principle of limited liability.

ÖZET

Anonim şirket ortaklarının şirkete karşı ve yalnızca taahhüt ettikleri sermaye payları ile sorumlu olmalarını ve şirket alacaklılarına karşı sorumlu tutulmamalarını öngören 'tek borç ilkesi', modern iktisadi yaşamın en önemli bileşenlerinden biri olup, anonim şirketleri yatırımcılar açısından cazip kılan temel unsurdur. Bu makale kapsamında, sınırlı sorumluluk ilkesi ile paralel olan tek borç ilkesi gerek karşılaştırmalı hukuk nezdinde gerek iç hukuk doktrin görüşleri bağlamında incelenerek anlamı, kapsamı ve kanuni istisnaları ile birlikte değerlendirilecek, son olarak da bu ilkenin ihlalinin hukuki sonuçları ortaya konulacaktır.

KEYWORDS

JOINT-STOCK COMPANY, SOLE OBLIGATION, LIMITED LIABILITY, SECONDARY OBLIGATIONS, PARALLEL SYSTEM

ANAHTAR KELİMELEER

ANONİM ŞİRKET, TEK BORÇ, SINIRLI SORUMLULUK, İKİNCİL YÜKÜMLÜLÜK, YAN DÜZEN

PART 12

In modern commercial life, joint-stock companies can make huge investments by collecting small savings. In this way, the risk of the company is shared, enabling long-term commercial plans to be accomplished, even if they go beyond the shareholders' lifespan.

Modern iktisadi yaşamda ortaya çıkan, sermayelerin bir araya toplanması ihtiyacı, anonim ortaklık tipinin yaratılmasına neden olmuştur. Bu ortaklık tipi, bir işletmenin faaliyette bulunabilmesi için ihtiyaç duyulan sermayenin çeşitli kişilerden tek tek toplanarak oluşturulmasına imkân sağlamaktadır.

I. INTRODUCTION

In modern commercial life, joint-stock companies can make huge investments by collecting small savings. In this way, the risk of the company is shared, enabling long-term commercial plans to be accomplished, even if they go beyond the shareholders' lifespan.

The sole obligation principle means that the liability of shareholders in joint-stock companies is limited to the unpaid share capital. This feature encourages investors and has crucial importance in the unstable and dynamic character of the commercial life and its hazards. Therefore the sole obligation principle is a key factor in the attractiveness of joint-stock companies.

The Turkish Commercial Code ("TCC") defines joint-stock companies as: "(a) joint stock company is a company whose capital is certain and divided into shares and which is solely responsible for its debts as an amount of its assets. Shareholders are solely responsible to the company and their responsibility is limited to their subscribed shares."¹ The definition emphasises the principle of sole obligation as an essential element of the joint-stock company.

I. GİRİŞ

Modern iktisadi yaşamda ortaya çıkan, sermayelerin bir araya toplanması ihtiyacı, anonim ortaklık tipinin yaratılmasına neden olmuştur. Bu ortaklık tipi, bir işletmenin faaliyette bulunabilmesi için ihtiyaç duyulan sermayenin çeşitli kişilerden tek tek toplanarak oluşturulmasına imkân sağlamaktadır. Böylece her ticari faaliyetin taşıdığı risk birden fazla kişinin omuzlarına yüklenmekte ve bu sayede bir kişinin ömrünün ve mali gücünün yeterli olmadığı iktisadi planların gerçekleşmesi imkânı doğmaktadır.

Günlük ticari hayatta kişiler, muhtelif sebeplerle anonim şirket çatısı altında organize olmak istemektedirler. Yatırımcıların, ortak bir amaç ile bir araya gelerek kurdukları bu ortaklıkta, tek borçlarını taahhüt ettikleri sermaye paylarının oluşturması ve bu sınırlı sorumluluğun yatırımcılar açısından bir teşvik niteliğinde olması, ticari hayatın değişken dinamik yapısı ve tehlikeleri karşısında hayati önem arz etmektedir. Bu nedenle denilebilir ki tek borç ilkesi, esasen bir anonim şirketi anonim şirket yapan temel unsuru teşkil etmektedir.

Küçük birikimlerin bir araya getirilerek büyük yatırımların yapılabilmesine imkân sağlayan anonim şirket yapısında büyük yatırımlar dolayısıyla doğabilecek sorumluluğu sınırlayarak bir teşvik niteliğini haiz olan tek borç ilkesi, mevcut Türk Ticaret Kanunumuzda ("TTK")

FOOTNOTE

¹ The Turkish Code of Commerce, Art. 329.

² Veliye YANLI, Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklarına Karşı Sorumlu Tutulması, (İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2000), p. 78.

This article evaluates whether or not the shareholders of companies shall be put under obligation other than their capital commitments, the obligations and consequences of these obligations.

II. THE SCOPE OF THE PRINCIPLE OF SOLE OBLIGATION

The context of the principle of sole obligation is that there is only one obligation for a shareholder, which is to the corporation which pays the share prices.² The sole obligation principle assigns no other obligation to shareholders, even under the articles of association. Its purpose is to prevent the rescinding of the articles of association order and to establish a "parallel system" via shareholder agreements, constituted on the basis of the freedom of

açıkça belirtilmiş ve anonim şirketlerin sermaye şirketi olduğu kabul edilmiştir. TTK'da anonim şirket, "Sermayesi belli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir. Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur."¹ şeklinde tanımlanarak, tek borç ilkesinin anonim şirketin esaslı bir unsuru olduğu vurgulanmıştır. Bu makalede anonim şirket paydaşlarının pay bedelinin ifası dışında başkaca bir yükümlülük altına sokulup sokulamayacakları, paydaşların bu borç dışında üstlenebilecekleri borçların neler olduğu ve bunların sonuçları değerlendirilecektir.

II. ANONİM ŞİRKETLERDE TEK BORÇ İLKESİNİN KAPSAMI VE BENİMSENME SEBEPLERİ

Tek borç ilkesi, pay sahibinin anonim ortaklığa karşı tek bir borcunun bulunmasını ifade eder, o da taahhüt edilen payların karşılıklarını ödeme borcudur.² Pay sahiplerine esas sözleşme ile dahi başka bir borç yüklenemeyeceğini öngören tek borç ilkesi ile, sözleşmeler hukukunun temel ilkelerinden biri olan sözleşme serbestisine dayanılarak yapılan 'pay sahipleri sözleşmeleri' üzerinden bir 'yan düzen'

DİPNOT

1 TTK m. 329.

2 Veliye YANLI, Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklarına Karşı Sorumlu Tutulması, (İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2000), s. 78.

PART 12

IN JOINT-STOCK COMPANIES, SHARES ARE ASSIGNED TO SHAREHOLDERS ONLY AS A SINGLE DEBT, WHICH IS THE PAYMENT OF THE SHARE PRICE ON PROVISION OF THE SHARES.

contract, one of the fundamental principles of the law of contracts.

As per the preamble of Article 480 of the TCC, "(w)ith the draft, it is intended to make sovereign the articles of association, and not allow the suppression of the articles of association by the contracts created under the law of obligations. This contract is called a "shareholder agreement" or sometimes "joint-venture agreement" and is currently one of the most popular atypical contracts in the world and, has created a "parallel system", as named in foreign doctrine, alongside the system of articles of association."³ At this point, it should be noted that the right of a shareholder protected by the law may be rearranged by the shareholder agreement. This parallel system may enable the shareholder to hold a large majority to impose his will. By doing so, he may achieve dominance by buying the shares of another party at any given time or selling their shares with the desired price. However, minority shareholders may also try to claim dominance by entering into a shareholder agreement among themselves. Such an agreement on one hand puts them under

oluşturulmasına ve esas sözleşme düzeninin ortadan kaldırılmasına izin verilmemesi amaçlanmıştır.

Bu noktada TTK'nın 480. maddenin birinci fıkrasının gerekçesinde: "Tasarı ile ona dayalı esas sözleşme düzenini egemen kılmayı, borçlar hukuku sözleşmeleriyle oluşturulabilecek yan düzenin esas sözleşme düzenini ortadan kaldırmasına sınırsız bir şekilde izin vermeme-yi amaçlamaktadır. "Pay sahipleri sözleşmesi" veya "ortaklar sözleşmesi" diye Türkçeye çevrilen, ancak dünyada "shareholders agreement" terimi ile adlandırılan, bazen de "joint-venture sözleşmesi" başlığını taşıyan, son yılların dünya çapında en "popüler" atipik sözleşmesi olan bu sözleşme, yabancı öğretilerde kullanılan terim ile esas sözleşme düzeni yanında, çoğu kez ona ve kanuna hükmeden veya ikisini de birden bertaraf eden bir "yan düzen" yaratmıştır." denilerek bu durum vurgulanmıştır.³

İlgili maddenin gerekçesinde ayrıca, ulusal hukukun emredici hükümlerle koruma altına aldığı hemen hemen her menfaatin veya hakkın (çoğu kez) yan düzenle zedelenebileceği ve bu yan düzenin güçlüye, hukukunu getirmek, hâkimiyet kurmak, istediği an istediği fiyatla karşı tarafın paylarını almak veya paylarını satmak

FOOTNOTE

³ The Preamble of Turkish Code of Commerce, Art. 480. <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Access Date: 18.09.2019)

⁴ The Preamble of Turkish Code of Commerce, Art. 480. <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Access Date: 18.09.2019)

⁵ Reha POROY / Ünal TEKİNALP / Ersin ÇAMOĞLU, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2009), p. 607.

obligation to vote in the same direction and on the other hand determines the use of such dominance when acquired. That is to say that they may determine how to control the corporation.

It should be stated that the parallel system contracts based on the law of obligations take effect among the parties so that they cannot gain corporate effect. In this context, the sole obligation principle as a binding rule may effect the articles regulated under the contracts by preventing them being written on the articles of association.⁴ In accordance with the sole obligation principle, the shareholders shall not be liable for any additional obligations other than the payment of the share price. Moreover, the articles of agreements which do not comply with this principle shall not be applied directly to new shareholders in case of transfer of shares because the shares cannot be subject to such transfer against the minority shareholders.⁵

III. SHAREHOLDERS AND CAPITAL COMMITMENTS PAYABLE REGARDING THE PRINCIPLE OF SOLE OBLIGATION

A. Capital Commitments Payable and their Fulfilment in Joint-Stock Companies

In joint-stock companies, shares are assigned to shareholders only as a single debt, which is the payment of the share price on provision of the shares. Therefore, the sole obligation principle is parallel with the limited liability principle, which stipulates that the shareholders are liable only for claims against the company to the value of the share price they have committed to the company, not the value of all their assets.

gibi imkanları sağladığı belirtilmiştir. Ancak tek başlarına sahip oldukları payların azlığı nedeniyle ortaklıkta varlık gösteremeyen ve ortaklığa etki edemeyen pay sahiplerinin de kendi aralarında yapacakları bir pay sahipleri sözleşmesi ile ortaklıktaki güçlerini birleştirip ortaklıkta hâkimiyeti ele geçirmeye çalışabilmeleri mümkün olmaktadır. Böyle bir sözleşme pay sahiplerini bir yandan aynı yönde oy kullanma taahhüdü altına sokarken, diğer yandan da ele geçirdikleri hâkimiyeti nasıl kullanacaklarını, yani ortaklığı nasıl yöneteceklerini belirler.

Burada unutulmaması gereken bir husus ise, borçlar hukuku sözleşmesi niteliğinde olan pay sahipleri sözleşmelerinin, yalnızca sözleşmenin tarafları arasında geçerli olup, ortaklıksal etki (corporate effect) kazanmadığıdır. Bu bağlamda, tek borç ilkesi, bu sözleşmeler ile doğan hak ve borçların esas sözleşmeye yazılarak tüm ortakları bağlayıcı bir etki kazanmasının önünde engel teşkil etmektedir.⁴ Tek borç ilkesi uyarınca pay sahiplerine taahhüt etmiş oldukları sermaye koyma borcunu ifa etme haricinde ilave bir yükümlülük yüklenemeyecek ve dolayısıyla payların devri halinde bu tarz sözleşmeler ile elde edilen haklar ve borçlar yeni malike kendiliğinden intikal etmeyecektir.⁵

III. TEK BORÇ İLKESİ AÇISINDAN PAY SAHİPLİĞİ VE SERMAYE PAYI BORCU

A. Anonim Şirkette Sermaye Payı Borcu Ve Yerine Getirilmesi

Anonim şirketlerde pay, pay sahibine sadece tek bir borç yükler, bu da payların karşılıklarını oluşturan ve taahhüt edilen sermayenin ödenmesidir. Dolayısıyla tek borç ilkesi, ortakların şirket alacaklılarına karşı malvarlıklarının tümüyle değil, yalnızca şirkete taahhüt ettikleri sermaye payı ile sınırlı olarak sorumlu olmalarını ifade eden 'sınırlı sorumluluk ilkesi' ile paralellik arz etmektedir. Türk Ticaret Kanunu'nun anonim şirketi tanımlayan 329. maddesi şu şekildedir: "(1) Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir.

ANONİM ŞİRKETLERDE PAY, PAY SAHİBİNE SADECE TEK BİR BORÇ YÜKLER, BU DA PAYLARIN KARŞILIKLARINI OLUŞTURAN VE TAAHHÜT EDİLEN SERMAYENİN ÖDENMESİDİR.

DİPNOT

³ Türk Ticaret Kanunu gerekçesi, m. 480. weblink: <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Erişim Tarihi: 18.09.2019)

⁴ Türk Ticaret Kanunu gerekçesi, m. 480. weblink: <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Erişim Tarihi: 18.09.2019)

⁵ Reha POROY / Ünal TEKİNALP / Ersin ÇAMOĞLU, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2009), s. 607.

PART 12

Article 329 of the TCC defines the joint-stock company,

“(1) A joint-stock company is a company whose capital is definite and divided into shares and is responsible for its debts only with its assets.

(2) Shareholders are only liable for the capital shares they have committed and to the company.”

The law states that the assets of a corporation shall constitute the guarantee for the claimants’ receivables from the corporation and explicitly stipulates that shareholders shall not be liable for the corporation’s claimants for the partnership debts.⁶

Even though the payment of capital commitments is the only obligation that a shareholder is liable for, if the shareholder falls to pay, the scope of this liability may extend to his assets. If the shareholder is officially in default status as regards his obligation, he shall be under obligation without the scope of the share price.

There are in fact two relationships. The first relationship involves the debts of the joint-stock company to a third party; the second relationship involves the shareholder’s obligation to put capital against the partnership. While the shareholder is not responsible for her/his first debt, s/he is under unlimited obligation, including all assets, for the second debt. The term limited liability may therefore be regarded as a misleading concept.⁷

B. The Appearance of the Principle of Sole Obligation

The principle of joint-stock companies, regulated under Articles 329/2 and 480 of the TCC, is that “shareholders are only liable for the capital shares they have committed and are responsible to the company.” The Article underlines the principle of sole obligation as, “other than the exceptions specified in the Code, with the articles of association, a shareholder may not be forced to incur any debt other than the share price or to pay the amount exceeding the nominal price of the share.” The term “debt”, according to the letter of the law, should be interpreted comprehensively.⁸

C. Exceptions to the Principle of Sole Obligation

1. Premium Shares

Joint-stock companies may issue shares

(2) Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur.”

Bu madde ile kanun koyucu, anonim şirket alacaklılarının alacaklarının güvencesini şirket malvarlığının oluşturduğunu kabul etmiş ve pay sahiplerinin ortaklık borçlarından dolayı anonim şirket alacaklılarına karşı kişisel malvarlıkları ile sorumluluklarının bulunmadığını açıkça hükme bağlamıştır.⁶

Pay sahibinin sermaye koyma borcu her ne kadar anonim şirkete karşı sorumlu olacağı tek borç ise de, ilgili pay sahibi sermaye koyma borcunu yerine getirmediğinde anonim şirkete karşı sorumluluğunun kapsamına tüm malvarlığı dâhildir. Bu nedenle pay sahibi, taahhüdünde temerrüde düşecek olur ise, borcun ifası açısından (temerrüdünün yasal sonuçları yönünden hesap edilecek miktarla sınırlı ve fakat) kendi malvarlığı bakımından sınırsız bir sorumluluk altına girecektir.

Aslında burada iki ayrı borç ilişkisi söz konusudur. Birincisi anonim ortaklığın üçüncü kişilere olan borçları; ikincisi ise pay sahibinin ortaklığa karşı olan sermaye koyma borcudur. Pay sahibi birinci borçtan sorumlu değilken ikinci borçtan kendi malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Dolayısıyla, buradaki sınırlı sorumluluk ifadesi yanıltıcı bir kavram olarak da nitelendirilebilir.⁷

B. Tek Borç İlkesinin Görünümü

Bu ilke TTK’da anonim şirketler özelinde kendisini 329/2 ve 480. maddelerde göstermektedir. “Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur” denilerek öncelikle tek borç ilkesi açıkça kabul edilmiş, daha sonra ise “kanunda öngörülen istisnalar dışında, esas sözleşmeyle pay sahibine, pay bedelini veya payın itibari değerini aşan primi ifa dışında borç yükletilemez” denilerek pekiştirilmiştir. Kanunun lafzında borç denilmesi sebebiyle buradaki borcu geniş anlamı ile kabul etmek gerekir.⁸

C. Tek Borç İlkesine İstisna Olabilecek Durumların Değerlendirilmesi

1. Primli Paylar

Anonim şirket kuruluşu veya sermaye artı-

FOOTNOTE

⁶ Emek TORAMAN ÇOLGAR, Şirkete Borçlanma Yasağı, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019), p. 8.

⁷ Gül OKUTAN NILLSON, Anonim Ortaklıklarda Paysahipleri Sözleşmeleri, (İstanbul: Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, 2001), p. 18.

⁸ Hasan PULAŞLI, Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt: II (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), p. 1969.

⁹ OKUTAN NILLSON, p. 32.

above the face value during the establishment of the company or during the capital increase process. In joint-stock companies that adopt the principal capital system, premium shares may be issued on the condition that an article in the articles of association allows it or the general assembly allows them to be issued. In joint-stock companies that adopt the registered capital system, the board of directors may be entitled to issue premium shares as per Article 480/2. Article 347, which states that the shares may not be issued at an amount below their nominal value, is one of the explicit regulations concerning this issue.

rımı sırasında şirket paylarının itibari değerinin üzerinde bir bedelle çıkarılan paylara "primli (agio) pay" adı verilir. Primli payların çıkartılabilmesi için esas sermaye sistemindeki anonim şirketler bakımından, esas sözleşmede hüküm bulunması veya genel kurulun bu konuda karar alması gerekir. Kayıtlı sermaye sisteminde bulunan anonim şirketler için ise TTK m.480/2 de belirtildiği üzere esas sözleşme ile yönetim kuruluna primli pay çıkarma yetkisi tanınabilir. Yine TTK m.347'de açıkça ifade edilen payların itibari değerinden aşağı bedelle çıkartılmaması bu konudaki kanuni düzenlemelerdendir.

It is possible to issue premium shares during capital increase. Purchasers of these premium shares pay more than the face value of the share.

Sermaye artırımına giderken primli pay çıkarılması mümkündür. Primli payları alanlar payın itibari değerinden daha yüksek bir bedel ödemiş olurlar.

It is possible to issue premium shares during capital increase. Purchasers of these premium shares pay more than the face value of the share. As per Article 519/2, the abstraction expenses, amortization reserve, and the unspent amount appropriated for charity will be reserved as contingency reserves. Thus, it is possible to reach the allocated reserve fund limit and make more profit. In addition, the values such as undistributed profits that are bestowed upon the corporation by the previous shareholders are, to a certain extent, acquired by the new shareholders. Hence the real value of the share might exceed its nominal value.⁹

The question of premium may be included in the capital is being discussed in the literature. Accordingly, it should be assumed that the premium is not included in the capital since the company capital is calculated by multiplying the nominal value and the number of shares. Therefore, it may be concluded that the premium amount constitutes an exception to the principle of sole obligation.

Sermaye artırımına giderken primli pay çıkarılması mümkündür. Primli payları alanlar payın itibari değerinden daha yüksek bir bedel ödemiş olurlar. Yeni payların çıkarılması dolayısıyla sağlanan primin, çıkarılma giderleri, itfa karşılıkları ve hayır amaçlı ödemeler için kullanılmamış bulunan kısmı yedek akçelere ayrılacağından (m.519/2), kanunen ayrılması gereken yedek akçe sınırına ulaşıp kardan yedek akçeye ayırma sorunu ortadan kalkacak ve daha çok kâr elde etme imkânı doğacaktır. Ayrıca eski pay sahipleri zamanında ortaklığa kazandırılmış olan dağıtılmamış kâr gibi değerlerin bedeli, yeni pay sahipleri tarafından da bir ölçüde ortaklığa kazandırılmış olacaktır. Zira payın gerçek değeri itibari değerinden fazla olabilir.⁹

Primin sermayeye dahil olup olmadığı hususu öğretilerde tartışılmıştır. Bir görüşe göre, şirket sermayesi, itibari değer ile pay sayısının çarpılması suretiyle hesaplandığından, primin sermayeye dâhil olmadığı kabul edilmelidir. Dolayısıyla, prim bedelinin tek borç ilkesine bir istisna oluşturduğu söylenebilir.

DİPNOT

6 Emek TORAMAN ÇOLGAR, Şirkete Borçlanma Yasağı, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019), s. 8.

7 Gül OKUTAN NILLSON, Anonim Ortaklıklarda Paysahipleri Sözleşmeleri, (İstanbul: Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, 2001), s. 18.

8 Hasan PULAŞLI, Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt: II (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), s. 1969.

9 OKUTAN NILLSON, s. 32.

PART 12

On the other hand, it may not be possible to evaluate the premium amount as an exception to the principle of sole obligation where it is considered that the premium is included in the scope of capital debt.¹⁰

2. Secondary Obligations

The subject matter of secondary obligations concerns non-monetary obligations and the specific period of validity. Monetary obligations and periods beyond the specific period of validity violate the principle of sole obligation. It should be noted that continuous actions beyond the specific period shall not be evaluated as secondary obligation, as stated in the TCC regarding the periodic nature.

Secondary obligations may be the subject matter of the company. For example, health care companies may oblige doctors as shareholders to work for periodic durations. This obligation on shareholders constitutes a legal exception of the principle in favour of the company.

In the same vein, a fruit and vegetable company may stipulate some obligation on its farmer shareholders to sell tomatoes and oranges to the company at certain periods.

3. Default Interest and Penalty Clause

Shareholders shall be liable for default interest when failing to fulfil the payment of the share price which is the foundation of its rights and obligations. As per Article 482/1, "(A shareholder who fails to fulfil its capital commitment obligation within due time is liable to pay default interest without any necessity for a written notice." In addition to the share price, the shareholder may pay a penalty if asserted in the articles of association. It may be stated that the obligation imposed upon the shareholder essentially arises from the capital commitments that are its sole obligation to the company.

Primin sermaye borcu kapsamına dâhil olduğunu savunan görüş bağlamında ise prim bedelinin tek borç ilkesine istisna olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.¹⁰

2. İkincil Yükümlülükler

İkincil yükümlülüklerin geçerli olabilmesi için dönemsel nitelik taşımaları ve konularının para dışındaki edimler olması zorunludur. Zira konusu para olan ve sermaye koyma borcu kapsamı dışında kalan edimlerin yüklenmesi anonim ortaklıklarda geçerli olan tek borç ilkesine aykırılık taşıyacaktır.

Devamlılık niteliği taşıyan ya da tek bir seferde ifa edilebilecek olan edimler de bu kapsamda değerlendirilmez, çünkü TTK'da dönemsellik taşıması gerektiği vurgulanmıştır. Buna örnek olarak sağlık sektöründe faaliyet gösteren bir şirketin doktor paydaşlarına, şirkette belirli aralıklarla çalışma borcu yüklenmesi verilebilir. Burada şirket lehine paydaşlara yüklenen ikincil yükümlülük kanunen izin verilen bir istisna teşkil etmektedir. Yine benzer bir örnek olarak meyve sebze satan bir firmanın çiftçi paydaşlarına dönemsel olarak şirkete domates veya portakal satmayı borç olarak yüklemesi verilebilir.

Bahsedilen ikincil yükümlülükler çoğunlukla şirketin ham madde ihtiyacının karşılanmasıyla yönelik olsa da, dolaylı olarak pay sahibinin menfaatine de uygundur. Bu ikincil yükümlülüklerin nitelik ve kapsamlarının pay senetlerinin veya ilmühaberlerin arkasına yazılabilmesi de mümkündür. Temel niteliği itibarıyla sözleşme hükmü olan ikincil yükümlülüklere aykırı davranılması hâlinde, sermaye borcunda temerrüde ilişkin hükümler değil, borca aykırılığa ilişkin hükümler uygulanır.

3. Temerrüt faizi ve cezai şart

Paydaşın, ödemekle yükümlü olduğu ve haklarının ve borçlarının temelini oluşturan sermaye payını ödemekte temerrüde düşmesi halinde temerrüt faizi ödemekle yükümlü olacağı kanunumuzda öngörülmüştür. Buna göre, TTK m. 482/1 "Sermaye koyma borcunu süresi içinde yerine getirmeyen pay sahibi, ihtara gerek olmaksızın, temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür." şeklindedir. Ayrıca esas sözleşme ile cezai şart kararlaştırılmış ise bunun da ödenmesi gerekecektir. Burada esasen pay sahibine dayatılan yükümlülüğün, onun tek borcu olan sermaye borcunu yerine getirmemesinden kaynaklanan bir borç olması nedeniyle tek

FOOTNOTE

¹⁰ TORAMAN ÇOLGAR, p. 232-233.

¹¹ PULAŞLI, p. 1971.

¹² Turkish Code of Commerce's preamble, art. 421 2/a. web link: <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Access Date: 18.09.2019)

¹³ TORAMAN ÇOLGAR, p. 279.

The additional penalty requirement shall not violate the sole obligation principle.¹¹

4. Obligations in Case of the Loss of Capital Gains

The issue of loss of capital gains may not be related only to shareholders and/or the corporation but also to third parties. The TCC regulates the scope of partial or whole loss of capital gains in different articles (Art. 376). In the event that two thirds of the capital and the contingency reserves are unrequited due to loss, which constitute one of these conditions (Art. 376/2), the general assembly may reach a resolution unanimously to complete the capital. In such a case, the shareholders will be under obligation to make payments. Therefore this situation may also be accepted as a breach of the principle of sole obligation.

As per Article 421/ 2 of the TCC, "amendments in the articles of association regarding the matters below are made with the unanimous verdict of the shareholders whose shares correspond to total capital or their representatives: a) Verdicts that obligate shareholders to reimburse the balance loss and obligate them with secondary obligations." This provision may be evaluated as an exception to the principle of sole obligation. However, this resolution shall be taken unanimously as stated in the TCC. In other words, there is no obligation to force shareholders against their will. It may be therefore evaluated as a lawful exception to the principle that serves to benefit the shareholders through consensus. As stated in the preamble of the law, "with paragraph (a) mentioned above, it is intended to mean the Cooperatives Code's 31st provision's "additional payment obligation" and the meaning of "complementation" in Article 376/2. Both of the obligations contravene paragraph 1 of Article 480. Such resolution may only be reached by the consent of all shareholders. The second part of paragraph (a) is about the resolution obligates with secondary obligations."¹²

5. Duty of Loyalty

According to most scholars, shareholders may not have a duty of loyalty towards the company.¹³ However, others state that it is unacceptable that shareholders coming together under a joint-stock company for a common purpose should

borç ilkesinin gerçek anlamda bir istisnası olmadığı savunulabilir.¹¹

4. Sermayenin Kaybı Halinde Öngörülen Yükümlülükler

Sermayenin tamamen veya kısmen kaybı hâli, sadece şirketi ve/veya paydaşlarını değil, üçüncü kişileri de ilgilendiren bir durum yaratmaktadır. TTK, sermayenin kısmen veya tamamen kaybını, kaybın derecelerine göre çeşitli şekillerde düzenlemiştir (m. 376). Bu hâllerden birisini teşkil eden sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması hâlinde (TTK m. 376/2), şirket genel kurulu oy birliği ile sermayenin tamamlanmasına karar verebilecektir. İşte bu tip bir kararın verilmesi durumunda, pay sahibine bir ödeme yükümlülüğü doğacaktır. Dolayısıyla, bu durumun da tek borç ilkesinin bir istisnası olarak kabulü mümkündür.

Ayrıca, TTK'nın 421. maddesinin 2/a bendinde yer alan; "Aşağıdaki esas sözleşme değişikliği kararları, sermayenin tümünü oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin oybirliğiyle alınır: a) Bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar." hükmü de tek borç ilkesine bir istisna getiriyor gibi görünse de bilanço zararlarının kapatılmasına yönelik karar kanun maddesinde de belirtildiği gibi oy birliğiyle alınacaktır. Bir diğer deyişle, pay sahiplerinin rızasına hilafen bir borç yüklenmiş olmayacaktır. Dolayısıyla, paydaşların oy birliği ile aldıkları karar ile onların korunması amacıyla hizmet eden ilkeye getirilen kanuni bir istisna söz konusudur. Yine bu kapsamda TTK gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir: "Yukarıda anılan (a) bendinin birinci kısmındaki yüküm ile KoopK. 31. madde anlamında "ek ödeme yüklemi" ve 376. maddenin ikinci fıkrası hükmü anlamında "tamamlama" kastediliyor. Her iki yüküm de 480. maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırıdır. Böyle bir yüküm ancak tüm pay sahiplerinin oybirliği yani her pay sahibinin rızası varsa geçerli olacaktır. (a) bendinin ikinci kısmı ikincil yüküm koyan kararlar ile ilgilidir"¹²

5. Sadakat Yükümlülüğü

Anonim şirketlerde pay sahiplerinin şirkete karşı sadakat yükümlülüğü bulunup bulunmadığı hususunda hâkim görüş, böyle bir yükümlülüğün bulunmadığı yönündedir.¹³ Ancak aksini savunan azınlık görüşe göre, ortak bir amaç doğrultusunda anonim şirket

DİPNOT

10 TORAMAN ÇOLGAR, s. 232-233.

11 PULAŞLI, s. 1971.

12 Türk Ticaret Kanunu gerekçesi, m. 421 2/a. weblink: <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Erişim Tarihi: 18.09.2019)

13 TORAMAN ÇOLGAR, s. 279.

PART 12

act contrary to this purpose.¹⁴ Accordingly, the loyalty obligation as a subsidiary obligation that binds shareholders, may be evaluated under the principle of good faith in Article 2 of Turkish Civil Law.¹⁵ Albeit a common approach, it is evaluated that block shareholders or shareholders who can influence the company may be subject to the duty of loyalty.¹⁶

However, it is not evaluated as a violation of the principle of sole obligation since it does not impose any payment obligation to the shareholder in nature.

6. Lifting the Veil of Incorporation

The doctrine of "lifting the veil of incorporation" imposes shareholders with liability for the company's obligations despite the limited liability. The shareholder may apply the legal entity of the company under certain conditions as a mere agent. In that doctrine, the shareholders are held liable under the second Article and second paragraph of the third Article of the Turkish Civil Code. Accordingly, abuse of a right shall not be protected by law on the grounds of the principles of good faith and bona fide.

If the veil of legal entity structure is misused for unjustified purposes and may cause harm to third parties, the veil of corporation shall be lifted.¹⁷ This doctrine has been developed under case law such as deficiency of equity capital, intermingling of assets between shareholders and the corporation, and in cases of controlling shareholders.

A deficiency of equity capital shall be determined on the grounds of the purpose and scope of the partnership. A deficiency of equity capital may occur initially or later, ordinarily or extraordinarily. Ordinary capital deficiency may occur when providing financial resources to the partnership in the form of borrowing rather than providing equity. That may result in a poor credit rating (usually) despite a partnership needing continuous financing. However, in the case of extraordinary capital deficiency, there is an obvious insufficiency. This deficiency is sometimes material, meaning that the deficiency is not compensated by the shareholders in any

çatısı altında bir araya gelen pay sahiplerinin bu amaca aykırı hareket etmesi kabul edilemez.¹⁴ TMK m. 2 hükmüne de dayandırılabilen bu görüşe göre, dürüstlük kuralından doğan bir yan yüküm olan sadakat yükümlülüğü pay sahiplerini bağlamaktadır.¹⁵

Pay sahiplerinin şirkete karşı sadakat yükümünün bulunmadığı yönündeki hâkim görüşüne rağmen, özellikle son yıllarda, blok hisse sahibi ya da şirket üzerinde etki kurabilen pay sahiplerinin sadakat yükümlülüğünün bulunduğunu kabul eden bir görüş de ön plana çıkmaktadır.¹⁶ Ancak sadakat yükümlülüğünün varlığı kabul edilse bile, nitelik itibarıyla paydaşa herhangi bir ödeme yükümlülüğü yüklememesinden dolayı tek borç ilkesine gerçek anlamda bir aykırılık oluşturduğundan söz edilmesi zor görünmektedir.

6. Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması

Bu durum şirketin tüzel kişiliğinin kötüye kullanıldığı durumlarda ve belirli şartlarda ortaya çıkabilir. Öncelikle Türk Medeni Kanunu'nun 2. ve 3/2 maddelerinde temellenen iyi niyet ve dürüstlük kuralları gereği, bir hakkın bu kapsamda iyi niyet ve dürüstlük kurallarına aykırı olarak kullanılması durumunda bu hak kanun nezdinde korunmayacağı için pay sahiplerinin bu şekildeki faaliyetlerinden dolayı sorumlulukları gündeme gelecektir. Bir diğer deyişle, tüzel kişilik yapısının haksız amaçlar uğruna kötüye kullanılması ve üçüncü kişileri zarara uğratması halinde tüzel kişilik perdesi kaldırılacaktır.¹⁷ İçtihatlarla geliştirilen bu kurumun ortaya çıkabileceği durumlar şunlardır: öz kaynak yetersizliği, pay sahipleri ile şirketin mal varlığının birbirine karışması ve hâkim ortaklı şirkette perdenin kaldırılması.

Öz kaynak yetersizliğinde bu yetersizliğin ortaklığın amaç ve faaliyet alanı gözetilerek objektif olarak tespit edilmesi gerekir. Öz kaynaktaki yetersizlik sonradan veya başlangıçta, adi veya fevkalade olabilir. Adi öz kaynak yetersizliği, ortaklığın sürekli olarak bir finansman ihtiyacının olmasına rağmen (genelde) kredi itibarının yokluğu nedeniyle, öz kaynak temin edecekleri yerde ödünç şeklinde ortaklığa finansal kaynak sağlama-larında görülür. Fevkalade öz kaynak yetersizliğinde ise ortada açıkça fark edilebilen bir yetersizlikten bahsediriz ve bazen bu yetersizlik materyal nitelikte olur, yani söz konusu eksiklik ortaklar tarafından gerçek-

FOOTNOTE

¹⁴ TORAMAN ÇOLGAR, p. 279. by transfer from Murat Yusuf AKIN, Şirketler Hukukunda ve Özellikle Anonim Şirket-lerde Pay Sahibinin Sadakat Borcu, (İstanbul: İMKB Yayınları, 2002), p. 134-136, 139-144.

¹⁵ TORAMAN ÇOLGAR, p. 279.

¹⁶ TORAMAN ÇOLGAR, p. 279.

¹⁷ YANLI, p. 70.

¹⁸ YANLI, p. 99.

¹⁹ TCC art. 481/2.

form of loan. The Federal Court of Justice of Germany examines the lifting of the veil of incorporation in cases of deficiency of equity capital under specific conditions.¹⁸

In some cases, there may also be horizontal confusion regarding shareholder assets and the partnership's assets. For example, a component of the assets of the parent company, which is dominant in more than one partnership, can be used without being registered. Here, the assets of the shareholders appear to be the assets of the company, which may lead to misleading third parties. Therefore, it will be necessary to protect third parties who establish legal relationships with the company based on the actual appearance created. In such a case, lifting the veil of incorporation may be applied.

D. Default of the Payment of the Share Price

As per Article 482 of the TCC, shareholders shall officially be in default without a denouncement when they fail to fulfil the payment of the share price. In addition, the administrative board is entitled to deprive the defaulted shareholder of various rights and to sell the shares (Art. 482/2). However, the application of this procedure is subject to certain conditions. Accordingly, an admonition shall be received by the defaulted shareholder through the gazette, stated in Article 35 of the TCC, and the proceedings stated in the articles of association. This notification is also required to be published on the company's website. The admonition shall contain information about the payment period extending to a month, the deprivation of rights about the shares, and the penalty clause if there is one.

In the default status of a shareholder, various sanctions are envisaged besides the performance of the capital commitment from the shareholder. These sanctions may be related to the right to demand a delay in interest and additional loss, the right to demand a penal clause, or exclusion from the partnership. The annulment procedure shall not be applicable for shareholders who do not fulfil their secondary obligations or who act in contradiction of the debt in accordance with the law.¹⁹ In this case, the shareholder violating the obligation provided by the contract shall be held liable for compensation of the losses of the company. He/She shall also pay the penal clause if arranged.

leştirilen herhangi bir ödünç verme işlemi ile giderilmemektedir. Karşılaştırmalı hukuk açısından, Alman Federal Mahkemesi fevkalade öz kaynak yetersizliği halinde tüzel kişilik perdesinin kaldırılmasını belirli şartlar dâhilinde kabul etmiştir.¹⁸

Pay sahiplerinin malvarlıkları ile ortaklığın malvarlığı için yatay karışmadan söz edilebilir, örnek olarak birden fazla ortaklığa hâkim durumda bulunan ana ortaklığın malvarlığına ait bir unsurun kayıtlara geçirilmeksizin kullanılması verilebilir. Burada üçüncü kişiler nezdinde pay sahiplerinin malvarlığının şirket malvarlığı gibi görünmesi ve yaratılan fiili görünüşe dayanarak şirket ile hukuki ilişki kuran üçüncü kişilerin korunması gerekecektir. Bu yol ile de hukuk güvenliği sağlanmış olacaktır.

D. Tek Borcun İfa Edilmemesi

Paydaşlar sermaye borçlarını yerine getiremediklerinde kendilerine başkaca bir ihtar keşide ve tebliğ edilmesine gerek kalmaksızın temerrüt oluşur. Bu durum TTK madde 482'de açıkça belirtilmiştir. Bunun dışında, yönetim kurulu mütemerrit pay sahibini iştirak taahhüdünden ve yaptığı kısmi ödemelerden doğan haklarından yoksun bırakmaya ve payı satıp mütemerrit pay sahibi yerine başkasını almaya da yetkilidir (m. 482.2). Ancak kanunda bahsedilen imkânın uygulanabilmesi belli bir prosedüre tâbidir. Buna göre öncelikle temerrüde düşen pay sahibine kanunun 35'nci maddesinde yazılı gazete ile ve esas sözleşmede öngörülen şekilde ilan yolu ile ihtar da bulunulması gereklidir. Bu ihtarın ayrıca şirketin varsa internet sitesinde de yayımlanması aranacaktır. Bunlara ilaveten bahsedilen ihtar da pay sahibine ödeme için bir aylık bir sürenin verilmesi, aksi hâlde, ilgili paylara ilişkin haklarından yoksun bırakılacağı ve varsa sözleşme cezasının isteneceğinin duyurulmasının şart olduğu da sonraki fıkrada belirtilmiştir.

Sermaye borcunun ifa edilmemesi halinde, pay sahibinden sermaye taahhüdünün ifasının yanı sıra gecikme faizi ve munzam zararı talep hakkı, ceza şart talep hakkı, ortaklıktan çıkarma gibi yaptırımlar öngörülmüştür. İkincil yükümlülükleri yerine getirmeyerek borca aykırı davranışta bulunan pay sahipleri için ise iskat prosedürü kanunun açık hükmü dolayısıyla uygulanamayacaktır.¹⁹ Bu durumda paydaş sözleşmeye aykırı davranmış sayılacağı için, şirketin bu nedenle uğrayacağı zarar gidermek ve kararlaştırılmış ise ceza şartı ödemekle yükümlü olacaktır.

DİPNOT

14 Murat Yusuf AKIN, Şirketler Hukukunda ve Özellikle Anonim Şirket-lerde Pay Sahibinin Sadakat Borcu, (İstanbul: IMKB Yayınları, 2002), s. 134-136, 139-144.'den naklen TORAMAN ÇOLGAR, s. 279.

15 TORAMAN ÇOLGAR, s. 279.

16 TORAMAN ÇOLGAR, s. 279.

17 YANLI, s. 70.

18 YANLI, s. 99.

19 TTK m. 481/2.

PART 12

IV. VIOLATION OF THE PRINCIPLE OF SOLE OBLIGATION

As per Article 480/1 of the TCC, "other than the exceptions specified in the Code, with the articles of association, shareholder may not be forced to incur any debt other than the share price or to pay the amount exceeding the nominal price of the share." Regulations that may breach the principle of sole obligation shall not be imposed in the articles of association. These regulations shall therefore be subject to nullity. In the same vein, any decision of the general assembly that breaches the principle of sole obligation shall also be disabled in accordance with Article 447.

For example, "shareholders will be liable with their own assets against claimants if the company assets do not meet the debts stated in the articles of association shall be null." In the same way, a general assembly resolution such as "shareholders shall pay the company 100,000 TL each year apart from the capital share price they have committed" shall also be null.

The null resolutions of the general assembly may not be effective from the beginning and cannot be made healthy afterwards. The nullity situation of the resolutions of the general assembly may be taken into consideration by the courts ex officio or may be put forward as refutation. Finally, the determination of the nullity of these resolutions may be requested upon the opening of a declaratory action regardless of the duration.²⁰

V. CONCLUSION

Joint-stock companies are regulated as stock corporations in the TCC and they are only liable for their assets due to their debts. Therefore every shareholder must pay their shares without lapsing into default.

Just like any other commercial relationship, some negotiations may be carried out during the establishment of a joint-stock company. Thus various agreements as a "parallel system" may be created in statute law. For example, voting contracts are one of the most common types in practice.

IV. TEK BORÇ İLKESİNİN İHLALİ

TTK m. 480.1'de yer alan "Kanunda öngörülen istisnalar dışında, esas sözleşmeyle pay sahibine, pay bedelini veya payın itibari değerini aşan primi ifa dışında borç yükletilemez." hükmünün emredici nitelikte olmasından dolayı, esas sözleşmede tek borç ilkesini ihlal eden düzenlemelere yer verilemez, verildiği takdirde hükümsüzlük yaptırımına maruz kalır. Aynı şekilde, tek borç ilkesini ihlal eden genel kurul kararları da, TTK m. 447 uyarınca butlanla malul olmak durumundadır.

Örneğin, esas sözleşmeye konulan 'pay sahipleri, şirket malvarlığının borçlarını karşılamaması durumunda alacaklılar karşısında kendi malvarlıklarıyla da sorumlu olacaktır' gibi bir hüküm butlanla malul olacaktır. Aynı şekilde, 'pay sahipleri taahhüt ettikleri sermaye payı bedeli dışında her yıl şirkete 100.000 TL tutarında ödeme yapacaktır' gibi bir genel kurul kararı da batıl olmak durumundadır.

Butlanla malul olan genel kurul kararları baştan itibaren hüküm doğuramaz ve sonradan da sağlıklı kılınmaları mümkün değildir. Genel kurul kararlarının butlan durumu mahkemelerce resen dikkate alınır veya def'i olarak ileri sürülebilir. Son olarak, bu kararların batıl olduklarının tespiti süreye bağlı olmaksızın açılacak bir tespit davası ile istenebilir.²⁰

V. SONUÇ

Kanunumuzda düzenlendiği şekliyle anonim şirketler birer sermaye şirkettirler. Bir diğer deyişle, paydaşların taahhüt ettikleri sermayelerin şirkete ödenmesi sonucu oluşan varlığın ticari maksatla ve kâr amacıyla kullanılmasını amaçlanı. Dolayısıyla, her paydaştan payını temerrüde düşmeden ödemesi beklenir.

Her ticari ilişkide olduğu gibi, anonim şirketlerin kuruluşu sırasında da bir kısım müzakereler yürütülmekte ve kurucular tarafından çeşitli sözleşmeler imzalanarak, Kanun hükümlerinin yanında bir 'yan düzen' oluşturulmaktadır. Özellikle oy sözleşmeleri uygulamada sıkça görülen türlerinden biridir.

FOOTNOTE

²⁰ Soner ALTAŞ, Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Şirketler, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017) p. 193.

By virtue of the principle of sole obligation, a shareholder is not entitled to company other than the payment of share price. Some exceptions are made to this principle in the TCC. Premium shares, secondary liabilities, default interest and penal clause, liabilities envisaged in the event of loss of capital, loyalty obligations, and lifting the veil of incorporation are cases that can be considered exceptions to the principle of sole obligation.

If a shareholder is in default, the shareholder may, without warning, be deprived of their rights in accordance with certain procedures or may be replaced by another shareholder. In addition, sanctions such as overdue interest, additional loss, and a penal clause can be foreseen. Finally, the provisions violating the principle of sole obligation in the articles of association or the resolutions of the general assembly are subject to nullity.

Tek borç ilkesi gereğince, anonim ortak paydaşının pay bedelini veya esas sözleşme/genel kurul kararı ile (esas sermaye sisteminde) belirlenmiş ise payın itibari değerini aşan primi ödemek dışında borcu bulunmamaktadır. Bu ilkeye kanunla çeşitli istisnalar getirilmiştir. Primli paylar, ikincil yükümlülükler, temerrüt faizi ve cezai şart, sermayenin kaybı halinde öngörülen yükümlülükler, sadakat yükümlülüğü ve tüzel kişilik perdesinin kaldırılması tek borç ilkesine istisna olarak değerlendirilebilecek durumlardır.

Pay sahibinin sermaye borcunu ifa etmesi durumunda ihtara gerek olmadan temerrüt durumu oluşur ve belirli prosedürler doğrultusunda pay sahibi haklarından yoksun bırakılabilir veya mütemerrit pay sahibi yerine başkası alınabilir. Ayrıca gecikme faizi, munzam zarar ve cezai şart gibi yaptırımlar öngörülebilir. Son olarak, tek borç ilkesini ihlal eden esas sözleşme hükümleri ve genel kurul kararları, butlan ile malul olmak durumdadır.

BIBLIOGRAPHY

Turkish Commercial Code No. 6102 Preamble. web link: <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Access Date: 18.09.2019)

ALTAŞ, SONER, Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Şirketler, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017).

OKUTAN NİLLSON, GÜL, Anonim Ortaklıklarda Pay Sahipleri Sözleşmeleri, (İstanbul: Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, 2004).

PULAŞLI, HASAN, Şirketler Hukuku Şerhi, (İstanbul: Adalet Yayınevi, 2018).

POROY, REHA, TEKİNALP, ÜNAL AND ÇAMOĞLU, ERSİN, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2010).

TORAMAN ÇOLGAR, EMEK, Şirkete Borçlanma Yasağı, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019).

YANLI, VELİYE, Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklarına Karşı Sorumlu Tutulması, (İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2010).

KAYNAKÇA

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Gerekçesi. weblink: <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Erişim Tarihi: 18.09.2019)

ALTAŞ, SONER, Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Şirketler, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017).

OKUTAN NİLLSON, GÜL, Anonim Ortaklıklarda Pay Sahipleri Sözleşmeleri, (İstanbul: Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, 2004).

PULAŞLI, HASAN, Şirketler Hukuku Şerhi, (İstanbul: Adalet Yayınevi, 2018).

POROY, REHA/ TEKİNALP, ÜNAL/ ÇAMOĞLU, ERSİN, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2010).

TORAMAN ÇOLGAR, EMEK, Şirkete Borçlanma Yasağı, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019).

YANLI, VELİYE, Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklarına Karşı Sorumlu Tutulması, (İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2010).

DİPNOT

20 Soner ALTAŞ, Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Şirketler, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017) s. 193.